

E-sigarettide, tubakavaba snusi ja kuumutatava tubaka kasutajate uuring 2021

E-sigarettide, tubakavaba snusi ja kuumutatava tubaka kasutajate uuring 2021

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
Ülevaade uuringust ja selles osalenutest	3
Uuringus osalenute kogemused suitsetamisega	4
Suitsetamisest loobumine	5
E-SIGARETI KASUTAMINE	6
Kogemus e-sigareti kasutamisega	6
Regulaarsed e-sigareti kasutajad	7
E-sigareti kasutamise mõju tervisele	8
E-sigareti kasutamine suitsuruumis	9
E-vedelikud	9
E-vedelike maitset	11
2019. aasta muutuste mõju e-sigareti kasutajatele	12
Kulutused e-sigareti vedelikele	13
Võimaliku hinnamuutuse mõju e-sigareti kasutamisele	13
Endised e-sigareti kasutajad	15
Miks loobusid e-sigareti kasutamisest?	15
TUBAKAVABA SNUSI KASUTAMINE	16
Kogemus tubakavaba snusi kasutamisega	16
Regulaarsed tubakavaba snusi kasutajad	17
Tubakavaba snusi mõju tervisele	18
Tubakavaba snusi padjakesed	19
Võimaliku hinnamuutuse mõju	21
Loobumine tubakavabast snusist	21
KUUMUTATAVA TUBAKA KASUTAMINE	22
Kogemused kuumutatava tubaka kasutamisega	22
Regulaarsed kuumutatava tubaka kasutajad	22
Kuumutatava tubaka kasutamise mõju tervisele	24
Kuumutatava tubaka tarbimine	25
Kuumutatava tubaka soetamine	26
Loobumine kuumutatavast tubakast	27

SISSEJUHATUS

Ülevaade uuringust ja selles osalenutest

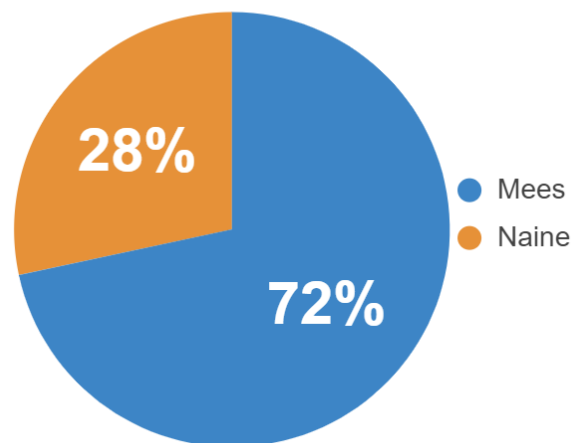
Perioodil 03.12.2020-07.03.2021 viis MTÜ NNA Suitsuvaba Eesti läbi uuringu e-sigareti, tubakavaba snusi ja kuumutatava tubaka kasutajate seas. Uuring viidi läbi veebis, uuringus osalemise üleskutset levitati sotsiaalmeedias, erinevatel valdkonnaga seotud veebilehtedel ning kogukondade ja kaupluste infokirjades.

Uuringus osales **603 inimest**, kellest 72% olid mehed ja 28% naised. Elukoha järgi oli kõige enam uuringus osalejaid pärit Tallinnast (30%), Harjumaalt (välja arvatud Tallinn) (17%), Tartumaalt (välja arvatud Tartu linn) (12%) ja Tartu linnast (10%). Järgnesid Pärnumaa (5%), Lääne-Virumaa (4%) ja Viljandimaa (4%). Ülejäänud maakondade elanike osakaal oli kuni 3%.

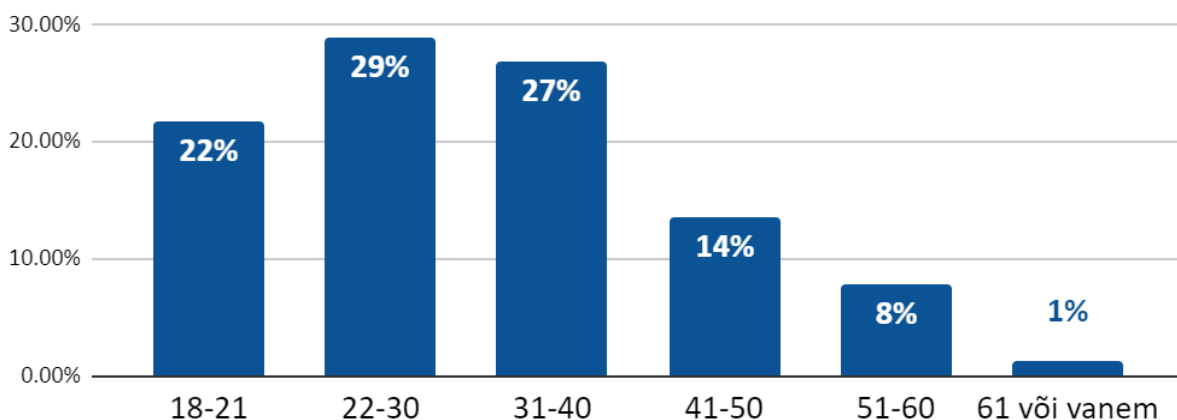
Uuringus osalenutest kõige suurema osa moodustasid vastajad vanuses 22-30, moodustades kõigist vastajates 29%. Neile järgnesid vastajad vanuses 31-40, kes moodustasid 27% kõigist vastanutest.

18-21-aastased moodustasid 22% kõigist vastanutest, 41-50-aastased 14% ja 51-60-aastased 8%. Uuringus osalenute seast moodustasid 1% inimesed, kel eluaastaid 61 või rohkem.

Uuringus osalenute sooline jaotus

Uuringus osalenute vanuseline jaotus

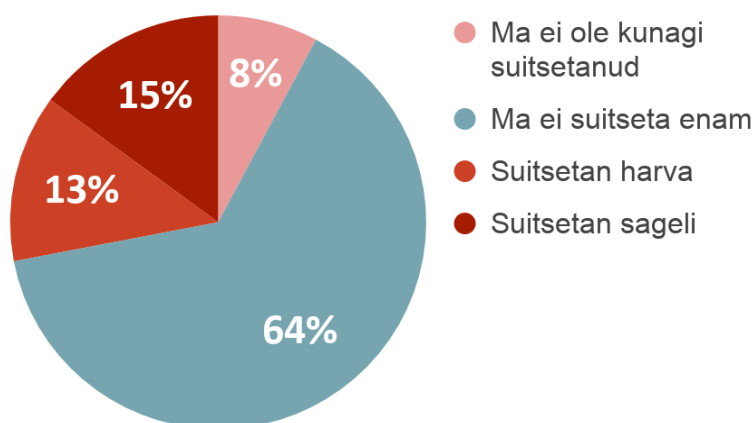

Uuringus osalenute kogemused suitsetamisega

Uuringus osalenutelt küsiti, milline on nende kogemus suitsetamisega. Vastanutest 64% märkis, et nad ei suitseta enam, 15% suitsetab sageli ja 13% harva ning 8% ei olnud kunagi suitsetanud.

Endistelt ja praegustelt suitsetajatelt küsiti, kui kaua nad suitsetasid või on suitsetanud. Endiste suitsetajate seast 23% oli suitsetanud 15-25 aastat, 21% 3-6 aastat ja 16% 10-15 aastat. Suitsetamisest loobunute hulgas oli võrdsest 11% neid, kes olid varem suitsetanud 1-3 aastat, 6-10 aastat ja 25-35 aastat. 5% oli enne loobumist suitsetanud üle 35 aasta ja 3% alla ühe aasta.

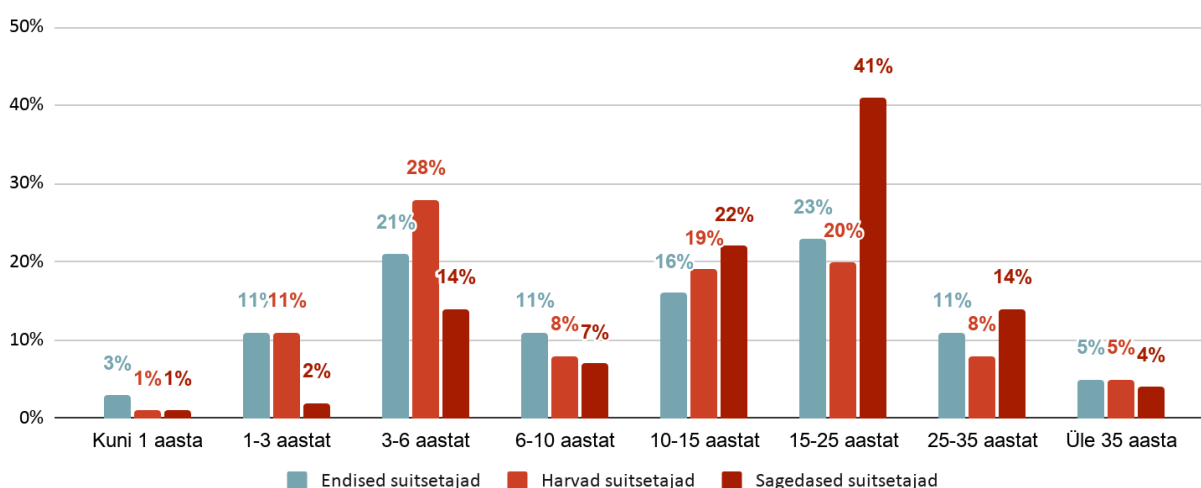
Uuringus osalenute kogemus suitsetamisega

Neist, kes märkisid, et nad on sagedased suitsetajad, on 59% suitsetanud enam kui 15 aastat. 22% sagedastest suitsetajatest on 10-15 aasta pikkune suitsetamise kogemus. 14% on suitsetanud 3-6 aastat, 7% 6-10 aastat ning 3% alla kolme aasta.

Harvade suitsetajate seas oli 28% neid, kes on suitsetanud 3-6 aastat, 20% 15-25 aastat ning 19% 10-15 aastat. 12% harvadest suitsetajatest on suitsetanud alla kolme aasta. Võrdsest 8% oli nii neid, kes on suitsetanud 6-10 aastat, kui ka neid kes on suitsetanud 25-35 aastat. 5% harvadest suitsetajatest ütles, et nad on suitsetanud üle 35 aasta.

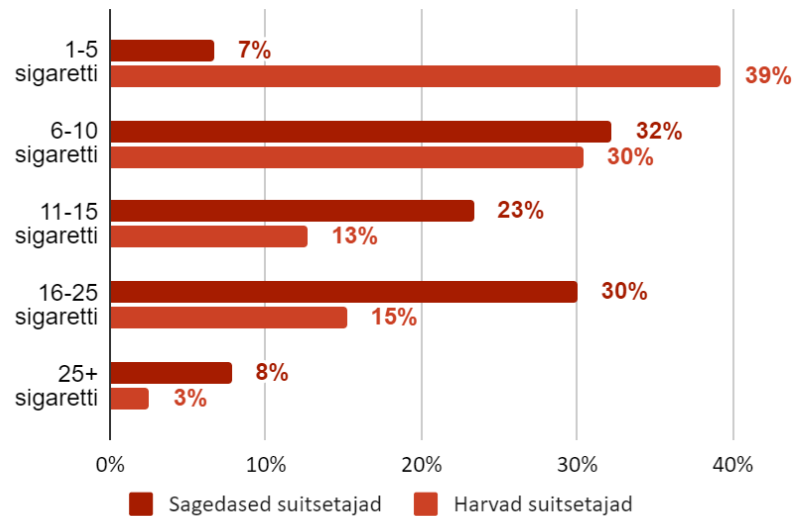
Endiste ja praeguste suitsetajate jaotus suitsetamise kogemuse järgi

Endistest suitsetajatest märkis 14%, et nad suitsetasid päevas keskmiselt 1-5 sigaretti. Võrdsest 22% oli endiste suitsetajate seas neid, kes suitsetasid päevas 6-10 sigaretti, kui ka neid, kes suitsetasid päevas 11-15 sigaretti. 29% endistest suitsetajatest ütles, et nad suitsetasid päevas keskmiselt 16-25 sigaretti ning 11% üle 25 sigaretti.

Praeguste suitsetajate vastustest selgus, et kui osad hindavad teatud päevas suitsetatud sigarettide kogust harvaks suitsetamiseks, siis teised leidsid, et sama aru sigarettide suitsetamine on sagedane suitsetamine. Neist, kes märkisid, et nad suitsetavad sageli, suitsetab 7% päevas keskmiselt kuni 5 sigaretti. 32% suitsetab päevas keskmiselt 6-10 sigaretti ning 61% enam kui 10 sigaretti ehk enam kui pool pakki päevas, sealhulgas 10% suitsetab päevas enam kui 20 sigaretti ehk rohkem kui paki päevas. Neist vastanutest, kes märkisid, et nad suitsetavad harva, suitsetab 39% päevas keskmiselt kuni viis sigaretti. 30% suitsetab päevas 6-10 sigaretti ning 31% enam kui pool pakki sigarette.

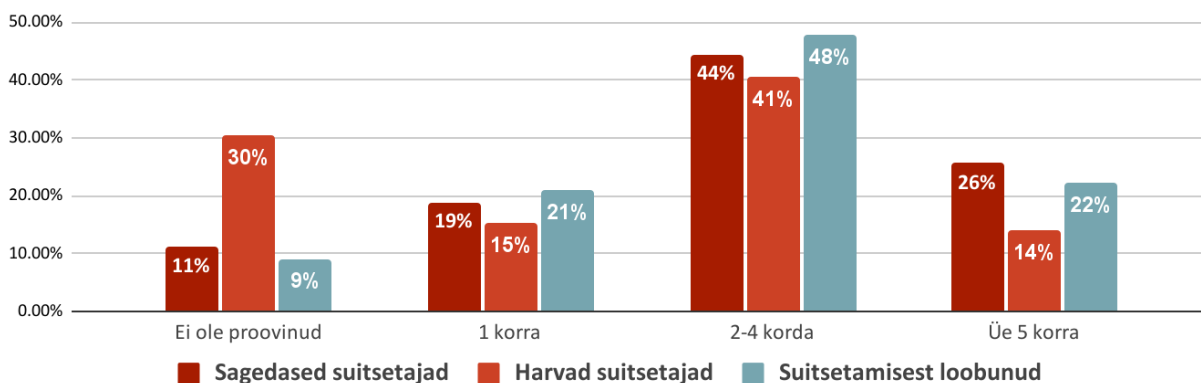
Mitu sigaretti päevas keskmiselt suitsetad?

Suitsetamisest loobumine

Sageli suitsetavate inimeste seast 11% ei ole proovinud suitsetamisest loobuda. 19% on proovinud ühe korra, 44% 2-4 korda ning 26% üle viie korra. Harva suitsetavate inimeste seast 30% ei ole proovinud suitsetamisest loobuda, 15% on proovinud ühe korra, 41% 2-4 korda ning 14% üle viie korra.

Mitu korda oled proovinud või proovisid suitsetamisest loobuda?

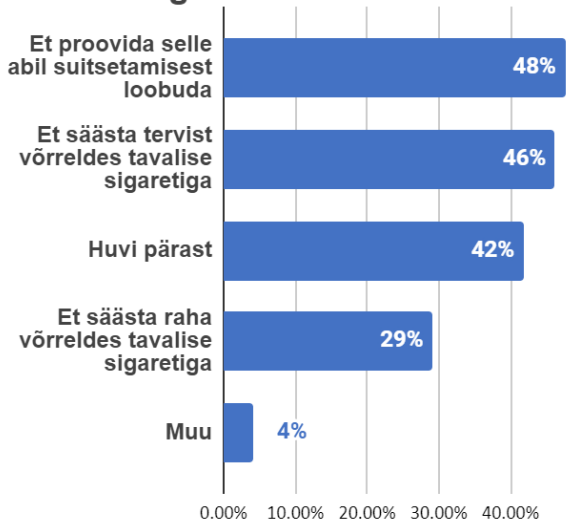
Nende seast, kes enam ei suitseta, 9% ei olnud proovinud suitsetamisest loobumist. 21% oli proovinud ühe korra suitsetamisest loobuda, 48% proovis 2-4 korda ning 22% proovis üle viie korra.

E-SIGARETI KASUTAMINE

Kogemus e-sigareti kasutamisega

Uuringus osalenutest 94% oli kokku puutunud e-sigareti kasutamisega. E-sigaretti on vähemalt mõne korra kasutanutest olid 74% mehed ja 26% naised. E-sigareti kasutamise kogemust omanute seast olid 22% 18-21-aastased, 29% 22-30-aastased, 27% 31-40-aastased, 13% 41-50-aastased, 8% 51-60-aastased ning 1% 61-aastased või vanemad.

Mis põhjusel proovisid esimesel korral e-sigaretti?

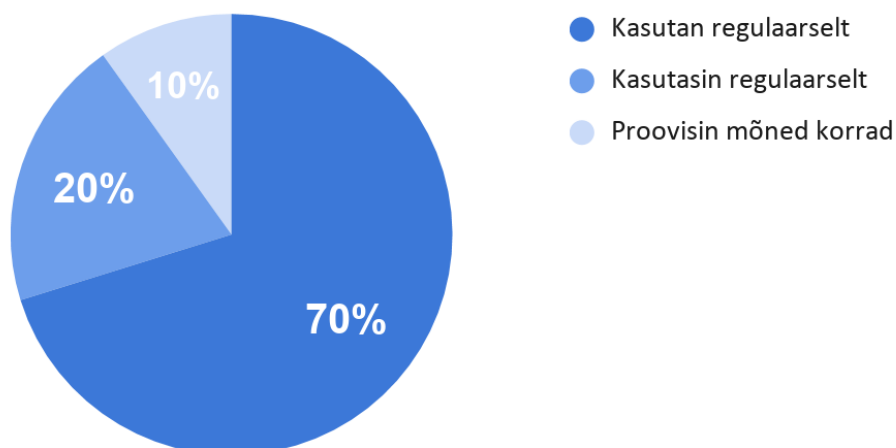
E-sigareti kasutamisega kogemust omanutelt küsiti, mis põhjusel nad esimesel korral e-sigaretti proovisid. Vastajatel oli võimalus märkida mitu valikut erinevate vastusevarianti seast ja vajadusel lisada endale meelepärased vastused. 42% vastajatest märkis ära mitu põhjust.

Vastanutest 48% märkis esmakordse e-sigareti kasutamise põhjuseks soovi proovida selle abil suitsetamisest loobuda, 17% kasutajate jaoks oli see ainuke põhjus.

46% vastanutest soovis säästa tervist võrreldes tavalise sigareti suitsetamisega, 14% jaoks oli see ainuke põhjus.

42% märkisid, et proovisid esmakordselt e-sigaretti huvi pärast, sealhulgas 21% vastanute jaoks oli huvi e-sigareti vastu ainus esmakordse proovimise põhjus. 4% vastanutest lisas täiendavaid põhjuseid, mille hulgas oli soov vältida suitsuhaisu, leida asendus mentoolisigaretidele ning sõprade vastumeelsus suitsetamise suhtes.

Uuringus osalenute e-sigareti kasutamise kogemus

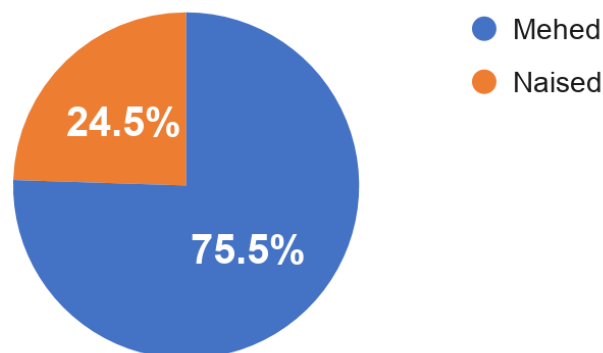
E-sigareti kasutamisega kokku puutunutest 70% kasutavad e-sigaretti regulaarselt. 20% märkis, et nad kasutasid varem e-sigaretti regulaarselt ning 10% proovisid e-sigaretti vaid mõned korrad.

Regulaarsed e-sigareti kasutajad

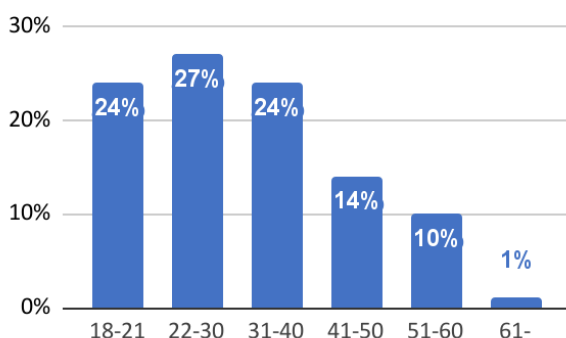
Uuringus osalenud regulaarsete e-sigareti kasutajate seas oli 75,5% mehi ja 24,5% naisi. Uuringus osalenud e-sigareti kasutajatest 45% olid pärit Tallinnast ja Harjumaalt, 25% Tartust ja Tartumaalt ning teised ülejäänud Eestist.

Kõige enam 27% oli regulaarsete e-sigareti kasutajate seas 22-30-aastaseid. Regulaarsete e-sigareti kasutajate seas oli võrdselt 24% kasutajaid vanuses 18-21 ja 31-40 eluaastat. 41-50-aastased moodustasid regulaarsetest e-sigareti kasutajatest 14%. 51-60-aastaseid oli 10% ning üle 60-aastaseid 1%.

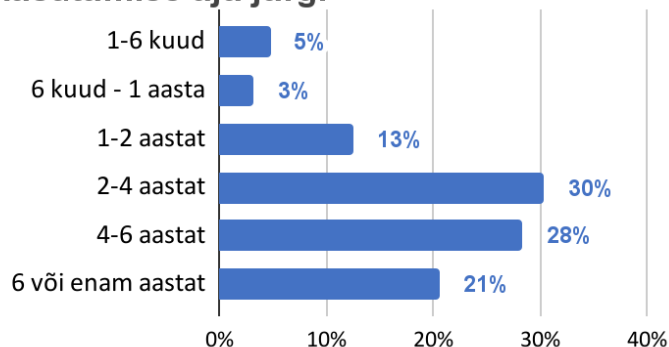
Regulaarsed e-sigareti kasutajad

Regulaarsete e-sigareti kasutajate jaotus vanuse järgi

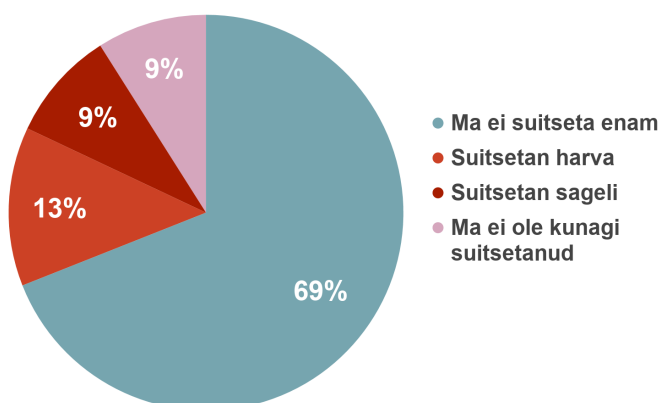

Regulaarsed kasutajad e-sigareti kasutamise aja järgi

Regulaarsete e-sigareti kasutajate hulgast 5% on kasutanud e-sigaretti alla 6 kuu. 3% on kasutanud e-sigaretti 6 kuud kuni aasta. 1-2 aastat on e-sigaretti kasutanud 13% regulaarsetest e-sigareti kasutajatest, 2-4 aastat 30% ja 4-6 aastat 28%. Kuus või enam aastat on e-sigaretti kasutanud 21% regulaarsetest e-sigareti kasutajatest.

E-sigareti kasutajad suitsetamise kogemuse järgi

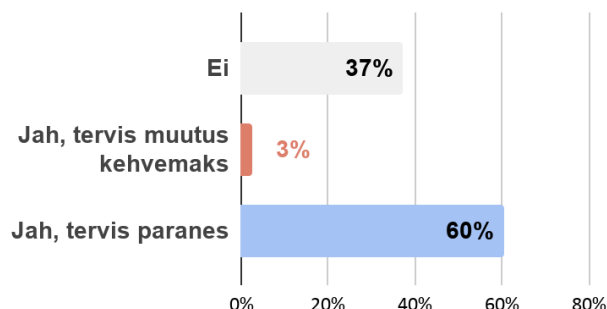
E-sigareti kasutajates seast 69% ei suitseta enam. 13% märkisid, et e-sigareti kasutamise kõrval nad suitsetavad harva ning 9% suitsetavad sageli. 9% märkisid, et nad ei ole kunagi suitsetanud.

E-sigareti kasutamise mõju tervisele

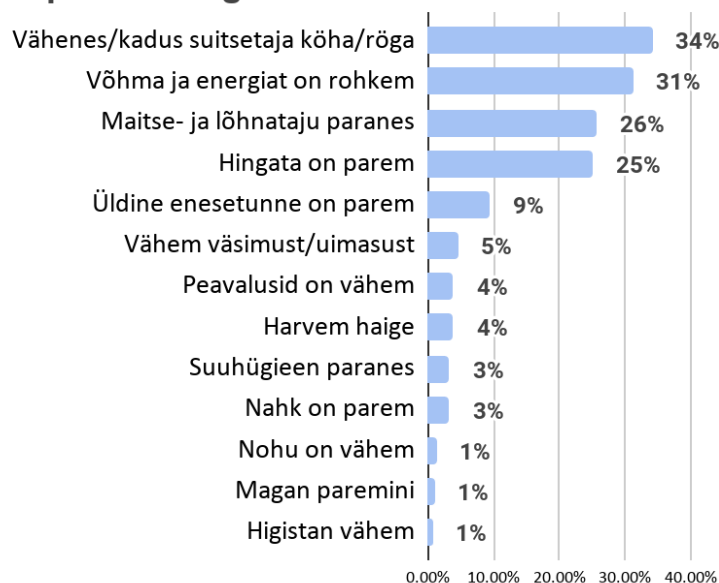
Praegustelt ja endistelt e-sigareti regulaarsetelt kasutajatelt küsiti, kas nad märkasid pärast e-sigareti kasutusele võtmist muutusi oma tervises. 37% märkis, et nad ei märganud muutusi oma tervises, 3% sõnul muutus tervis kehvemaks ning 60% leidis, et nende tervis paranes.

Need, kes märkisid, et tervis muutus kehvemaks, tõid vabalt antud vastustes näiteks kaalutõusu, suurenenud higistamise, hingamisprobleemid ja kehvema suuhügieeni.

Kas märkasid pärast e-sigareti kasutusele võtmist muutusi oma tervises?

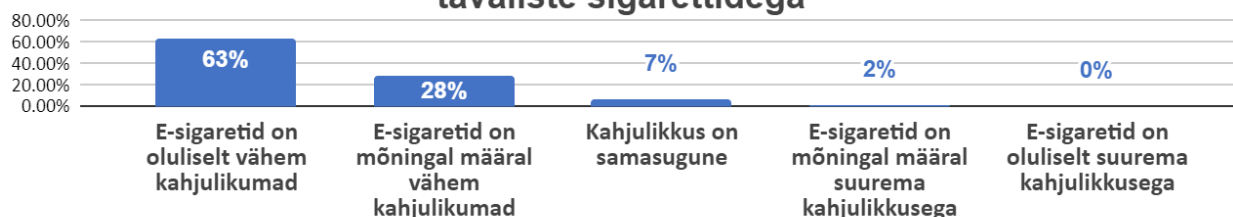
Milliseid muutusi märkasid tervises pärast e-sigareti kasutusele võtmist?

Nende hulgast, kes ütlesid, et e-sigareti kasutuselevõtmise järel nende tervis paranes, ütles 34%, et suitsetajale omane köha ja röga vähenesid või kadusid. 31% ütlesid, et neil oli rohkem võhma ja jõudu ning sportlik vorm paranes. 26% tõi välja maitse- ja lõhnataju paranemise. 25% sõnul paranes hingamine. Lisaks toodi välja, et paremaks muutus üldine enesetunne, vähem esines väsimust ja uimasust, samuti peavalu ning vähem oldi haiged. Mõned tõid välja, et nende suuhügieen ja nahk muutusid paremaks.

Kõigilt uuringus osalenutelt küsiti arvamust e-sigarettide kasutamise mõjust tervisele võrreldes tavaliste sigarettidega. 63% uuringus osalenutest leidis, et e-sigaretid on oluliselt vähem kahjulikud võrreldes tavaliste sigarettidega ja 28% leidis, et e-sigaretid on mõningal määral vähem kahjulikumad. 7% leidis, et kahjulikkus on samasugune ja 2% leidis, et e-sigaretid on mõningal määral suurema kahjulikkusega võrreldes tavaliste sigarettidega.

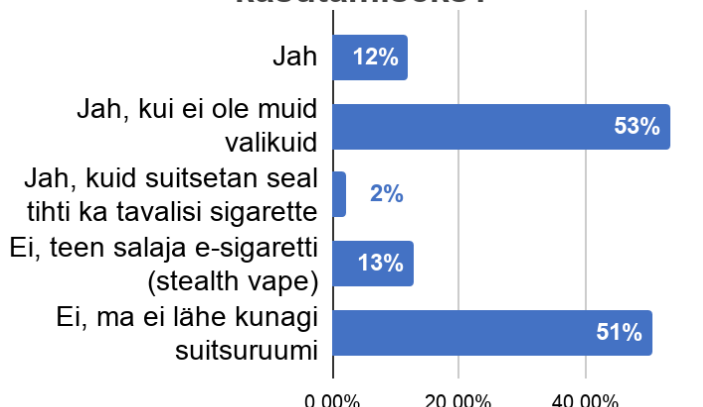
Uuringus osalenute hinnang e-sigarettide mõjust tervisele võrreldes tavaliste sigarettidega

E-sigareti kasutamine suitsuruumis

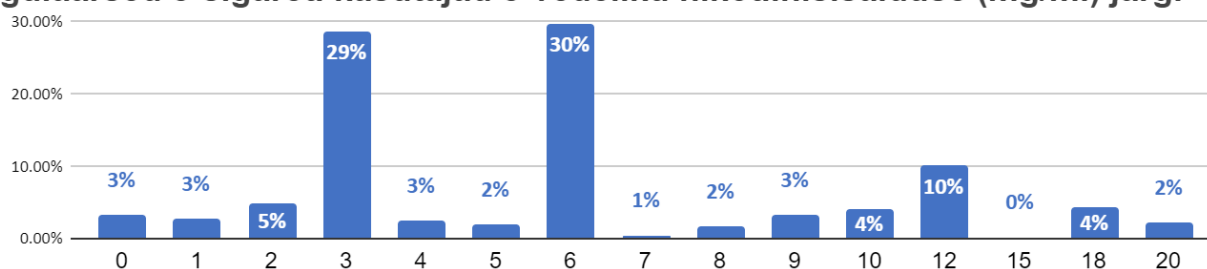
Regulaarsetelt e-sigareti kasutajatelt uuriti, kas nad kasutavad suitsuruume e-sigareti kasutamiseks. 12% vastas, et nad kasutavad e-sigareti tegemiseks suitsuruumi, 2% ütles, et suitsetavad seal tihti ka tavalisi sigarette. Kuigi 51% märkis, et nad ei lähe kunagi suitsuruumi e-sigaretti tegema, siis vaid 26% märkis selle enda ainukeseks vastuseks. 53% märkis, et kasutavad suitsuruumi e-sigareti tegemiseks siis, kui ei ole muid valikuid. 13% ütles, et teevad e-sigaretti salaja ega kasuta suitsuruumi.

Kas kasutad suitsuruumi e-sigareti kasutamiseks?

E-vedelikud

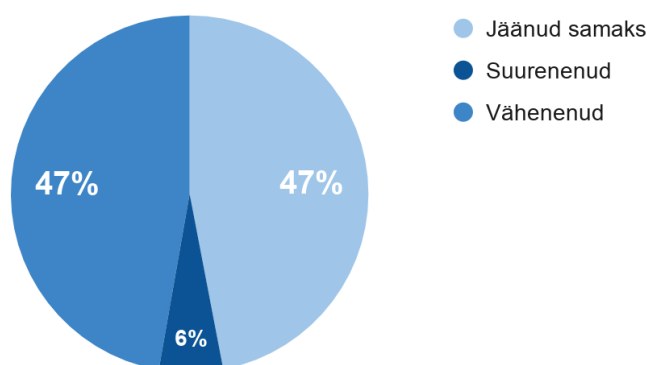
Regulaarsed e-sigareti kasutajad e-vedeliku nikotiinisalduse (mg/ml) järgi

E-sigareti kasutajate käest uuriti, millise nikotiinisaldusega e-vedelikku nad kasutavad. Eestis ja Euroopa Liidus on lubatud müüa e-vedelikku, mille maksimaalne nikotiinisaldus on 20 mg/ml kohta. Uuringust selgus, et e-sigareti kasutajatest tarbib 30% e-vedelikku nikotiinisaldusega 6 mg/ml. 29% tarbijatest kasutab e-vedelikku nikotiinisaldusega 3 mg/ml ning 10% nikotiinisaldusega 12 mg/ml. Teistsuguse nikotiinisaldusega e-vedelike kasutajaid jäi igas rühmas alla 5%. Seejuures kasutas 80% e-sigareti kasutajatest e-vedelikku, mille nikotiini sisaldus on maksimaalselt 10 mg/ml. Nikotiinita e-vedelikke kasutas 3% vastanutest. Maksimaalse nikotiinisaldusega e-vedelikke kasutas 2% vastanutest.

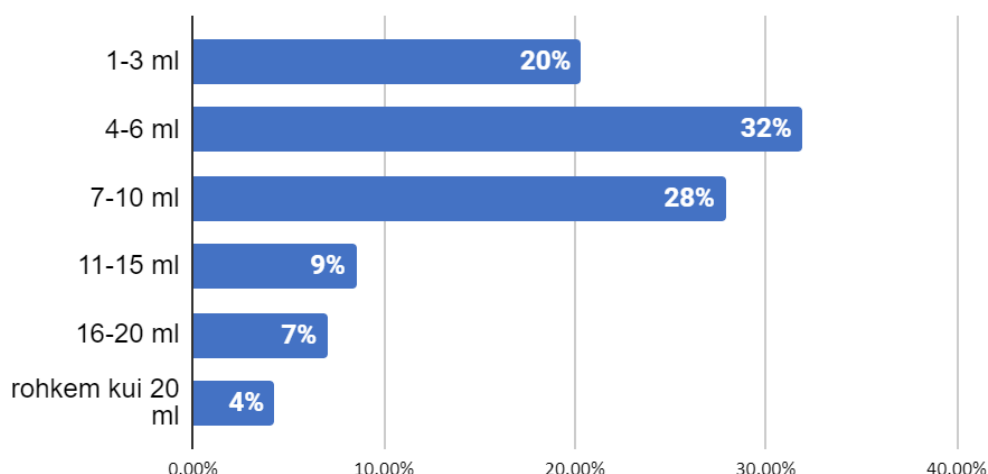
E-sigareti kasutajate käest uuriti, kuidas on nende tarbitavates e-vedelikes nikotiini sisaldus aja jooksul muutunud. 47% on kasutanud sama nikotiinisaldusega e-vedelikku ja 47% on kasutusele võtnud väiksema nikotiinisaldusega e-vedeliku. 6% e-sigareti kasutajatest ütles, et nemad on aja jooksul võtnud kasutusele suurema nikotiinisaldusega e-vedeliku.

Nikotiini sisalduse muutus e-vedelikes

Uuringus osalenud e-sigareti kasutajatest pooled tarbivad ühes päevas kuni 6 ml e-vedelikku. 32% e-sigareti kasutajatest tarbis päevas 4-6 ml e-vedelikku. 28% tarbis päevas 7-10 ml ning 20% 1-3 ml. 9% e-sigareti kasutajaid tarbisid päevas 11-15 ml e-vedelikku, 7% tarbis päeva jooksul 16-20 ml ning 4% tarbis üle 20 ml e-vedelikku.

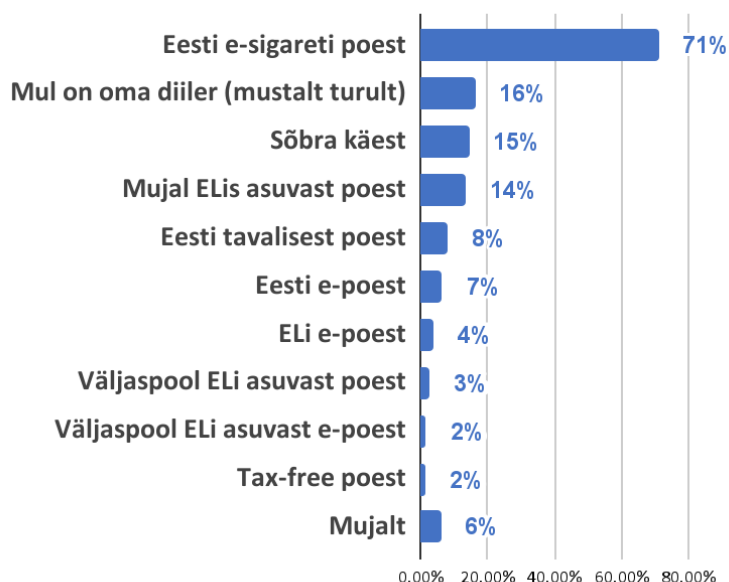
Regulaarsed kasutajad päevas tarbitava e-vedeliku koguse (ml) järgi

E-sigareti kasutajatelt uuriti, kust nad hangivad e-vedelikke. Vastajatel oli võimalus ära märkida mitu vastusevariant ning soovi korral lisada täiendavaid vastuseid. 71% vastanutest on ostnud e-vedelikke Eesti e-sigareti poest, seejuures oli Eesti e-sigareti pood 44% vastajate osas ainuke koht, kust nad on e-vedelikke soetanud. 16% märkis, et nad on ostnud e-vedelikku mustalt turult, sealjuures 6% jaoks oli see ainukeseks ostukohaks. 15% on hankinud e-vedelikke sõbra käest, 5% jaoks oli see ka ainuke e-vedelike hankimise viis. 14% vastanutest ütles, et nad on ostnud e-vedelikke mujalt Euroopa Liidus asuvast poest, 3% kasutajate jaoks oli see ainuke ostukoht e-vedelike hankimiseks. 8% kasutajatest on ostnud e-vedelikke Eestis asuvatest tavalistest müügikohtadest ning 3% vastanutest ainult sealt ka oma e-vedelikke ongi ostnud.

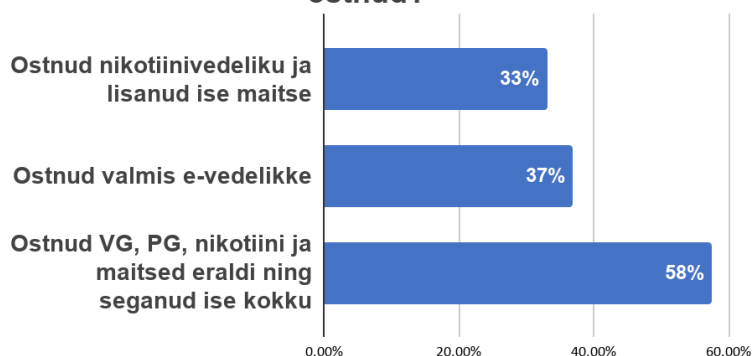
7% märkis, et nad on ostnud e-vedelikke Eestis e-poest. Kuna Eestis on e-sigarettide ja e-vedelike kaugmüük keelatud, siis võib tegemist olla olukorraga, kus e-sigareti kasutaja on e-poest tellinud e-vedeliku komponendid ja nendest ise e-vedeliku kokku seganud või on tegemist salajase e-kaubandusega. 6% vastanutest märkis, et nad on hankinud e-vedelikke mujalt, kui välja pakutud variandid. Peamiselt nimetati selle juures e-vedelike iseseisvat hankimist tuttavate käest.

Kust on kasutajad e-vedelikke ostnud?

Uuringus küsiti, millisel kujul on e-sigareti kasutajad endale e-vedelikke ostnud. 58% märkis, et nad on ostnud kõik e-sigareti vedeliku komponendid eraldi ja siis nendest endale e-vedeliku ise kokku seganud. 37% regulaarsetest kasutajatest on ostnud kasutamiseks valmis e-vedeliku. 33% on ostnud nikotiinivedeliku ja lisanud sellele ise endale meelepärase maitsestaja.

Millisel kujul on e-sigareti kasutajad e-vedelikke ostnud?

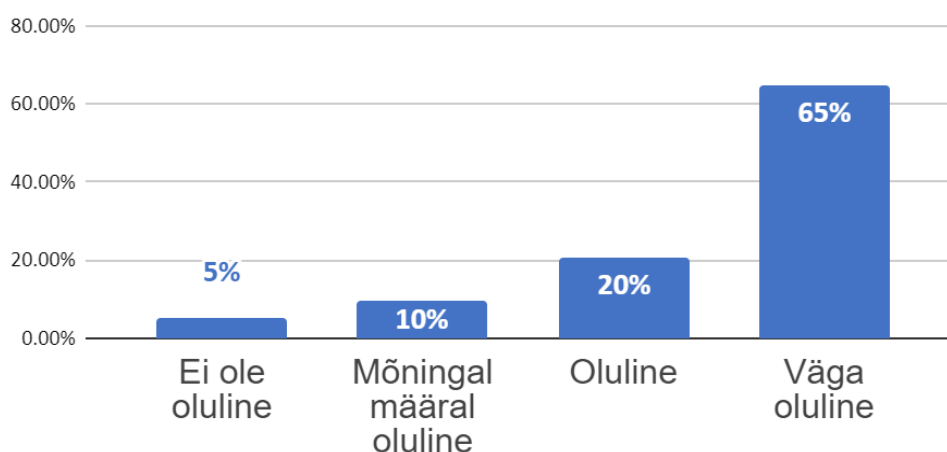

Seejuures oli 42% e-sigareti kasutajate jaoks eraldiseisvatest komponentidest e-vedeliku kokkusegamine ainuke viis, kuidas nemad endale e-vedelikku hankisid. 20% regulaarsetest e-sigareti kasutajatest kasutab ainult valmis e-vedelike. 17% jaoks oli ainuke e-vedeliku hankimise viis see, kui nad ostavad endale nikotiinivedeliku ja lisavad sellele ise meelepärase maitsestaja. 21% on kasutanud erinevaid viise.

E-vedelike maitseid

Neilt uuringus osalenutelt, kellele oli kogemus e-sigareti kasutamisega, küsiti, kui oluline on nende jaoks maitsete olemasolu e-vedelikes. 65% jaoks oli maitsete olemasolu e-vedelikes väga oluline, 20% pidasid seda oluliseks ning 10% mõningal määral oluliseks. 5% jaoks ei olnud maitsete olemasolu e-vedelikes oluline.

Kui oluline on e-vedelike maitsete olemasolu?

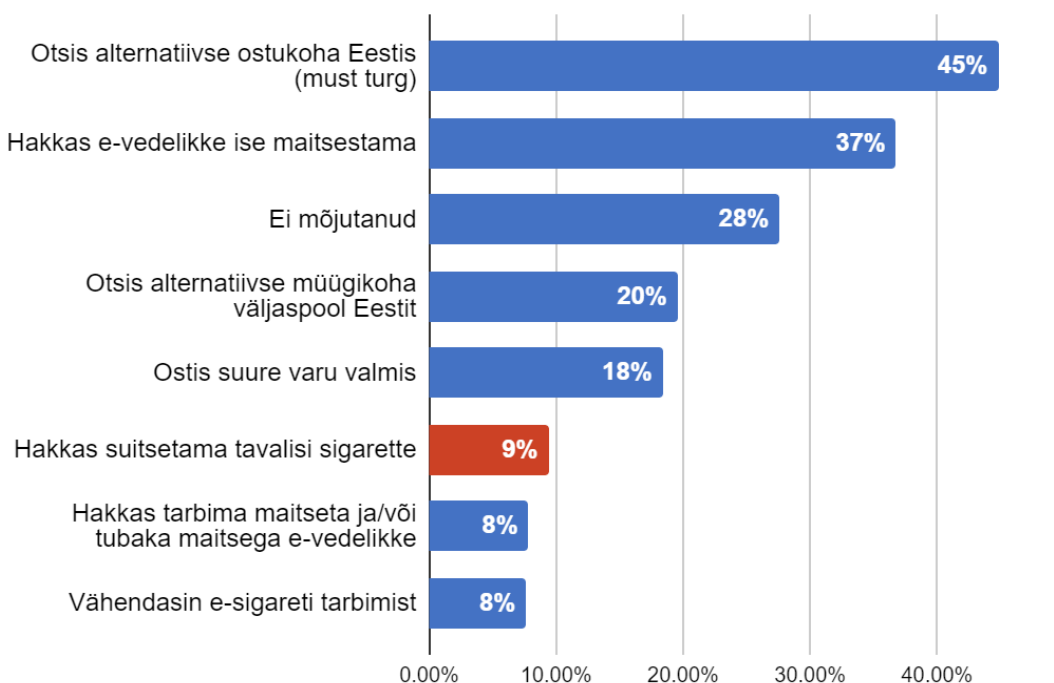
Regulaarsete e-sigareti kasutajate seas oli 70% neid, kes pidasid maitsete olemasolu e-vedelikes väga oluliseks. 17% jaoks oli see oluline ja 8% jaoks mõningal määral oluline. 5% regulaarsetest kasutajatest märkis, et maitsete olemasolu e-vedelikes ei ole nende jaoks oluline.

2019. aasta muutuste mõju e-sigareti kasutajatele

E-sigareti praegustelt ja endistelt regulaarsetelt kasutajatelt küsiti, kuidas mõjutas neid 1. juulist 2019 kehtima hakanud maitsestatud e-vedelike müügi keeld? Vastajatel oli võimalik ära märkida üks või mitu vastusevarianti. Ligi pooled ehk 45% märkis, et nad otsisid alternatiivset ostukohta Eesti salaturult. 20% otsisid alternatiivse koha e-vedelike ostuks välismaalt ning 18% ostis endale suure varu valmis.

37% vastanutest ütles, et nad hakkasid ise e-vedelikke maitsestama. 8% hakkas tarbima maitseta ja/või tubaka maitsega e-vedelikke, mis olid pärast 2019. aasta juulist kehtima hakanud muudatuste järel ainukestena saadaval. 9% vastanutest ütles, et nad hakkasid suitsetama tavalisi sigarette. E-sigareti tarbimist vähendas 8% vastanutest. 28% vastanutest ütles, et 2019. aasta juulist kehtima hakanud muudatused neid ei mõjutanud.

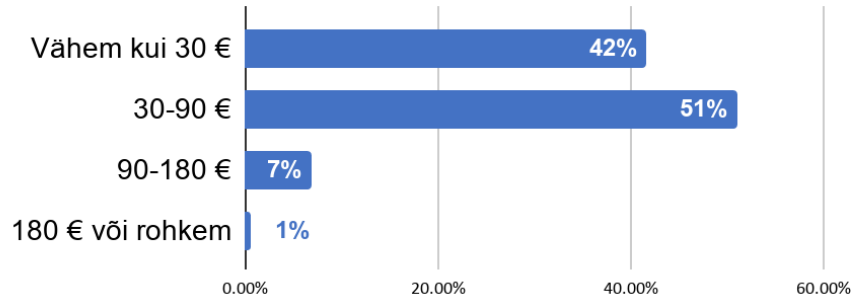
Kuidas mõjutas 1. juulist 2019 kehtima hakanud maitsestatud e-vedelike müügi keeld kasutajaid?

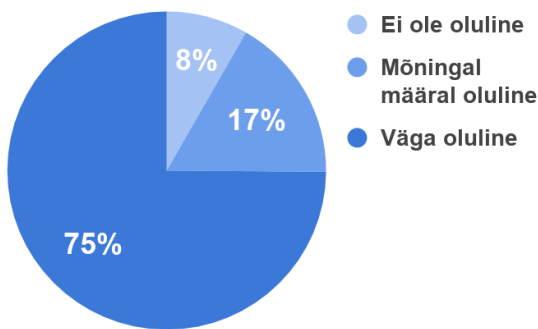
Kulutused e-sigareti vedelikele

E-sigareti kasutajatest 51% kulutab ühes kuus keskmiselt e-vedelike ostmisele 30-90 eurot. 42% kasutajate kulutused jäävad alla 30 euro. 7% kulutab ühes kuus e-vedelikele 90-180 eurot ning alla 1% enam kui 180 eurot.

E-sigareti kasutajad e-vedelikule kuus kulutatava

E-vedelikule kuluva summa olulisus

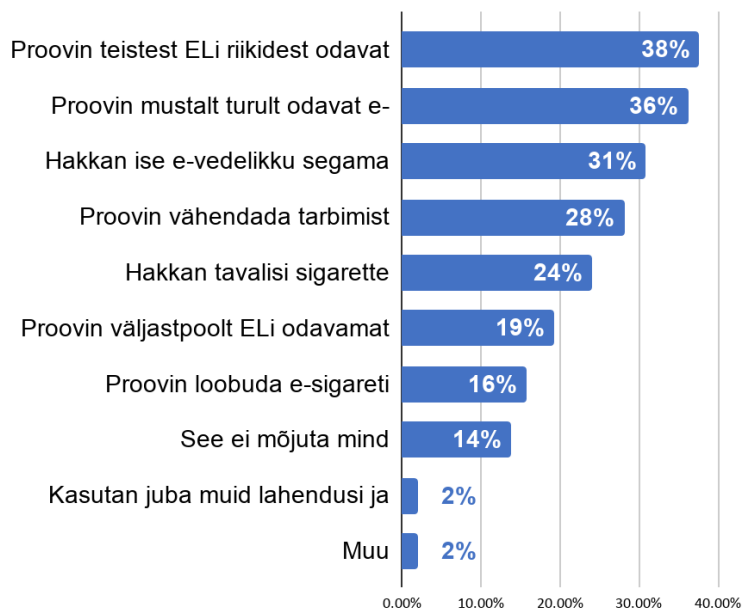
Küsimusele, kui oluline on e-vedelikule kuluva summa suurus, vastas 75%, et see on väga oluline. 17% jaoks oli e-vedelikele kuluva summa suurus mõningal määral oluline. 8% regulaarsetest e-sigareti kasutajatest märkis, et e-vedelike soetamiseks kulutatava summa suurus ei ole nende jaoks oluline.

Võimaliku hinnamuutuse mõju e-sigareti kasutamisele

Kasutajatelt uuriti, kuidas nad käituksid, kui e-vedeliku hind peaks märgatavalt kasvama? 38% proovib mujalt ELi odavamaid e-vedelikke osta ja 19% väljastpoolt ELi (7% vastanute jaoks oli see ainus lahendus). 36% proovib hankida odavamaid e-vedelikke mustalt turult ja 31% hakkab ise e-vedelikke kokku segama.

28% proovib hinnatõusu korral vähendada e-sigareti kasutamist ning 16% proovib loobuda üldse e-sigareti kasutamisest. 24% vastas, et nad hakkavad tavalisi sigarette suitsetama. 14% leidis, et e-vedelike märgatav hinnatõus neid ei mõjutaks.

Kui e-vedeliku hind kasvab märgatavalt, kuidas käitud?

Kasutajatelt küsiti ka seda, kuidas nad käituksid, kui e-vedelike hinda märkimisväärselt vähendatakse? 44% vastas, et sellisel juhul nad loobuksid e-vedelike erinevatest komponentidest kokkusegamisest ja ostaksid e-vedelikke poest. 39% loobuks e-vedelike mustalt turult hankimisest ning 34% loobuks nende toomisest teistest riikidest. 34% leidis, et e-vedelike hinnalangus neid ei mõjutaks, 7% leidis, et nad võivad hakata rohkem e-vedelikku tarbima.

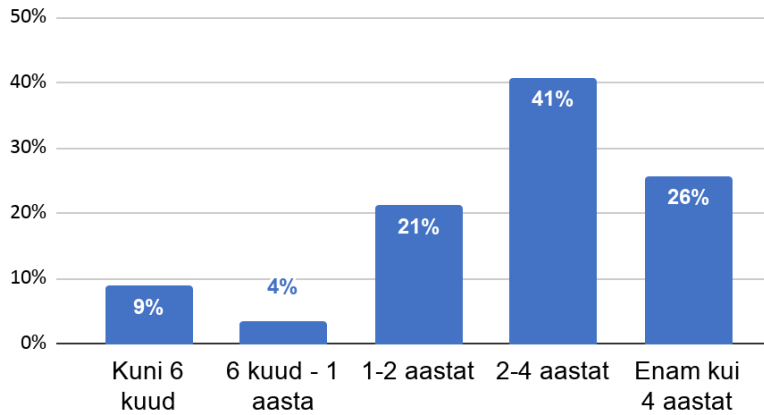
Kui e-vedeliku hind langeb märgatavalt, kuidas käitunud?

Endised e-sigareti kasutajad

Enimestest regulaarsetest e-sigareti kasutajatest 9% oli e-sigaretti kasutanud alla 6 kuu. 4% oli kasutanud e-sigaretti 6 kuud kuni ühe aasta. 21% oli e-sigaretti kasutanud 1-2 aastat, 41% 2-4 aastat. 26% kasutas e-sigaretti neli või enam aastat, sealhulgas 6% oli kasutanud e-sigaretti 6-8 aastat.

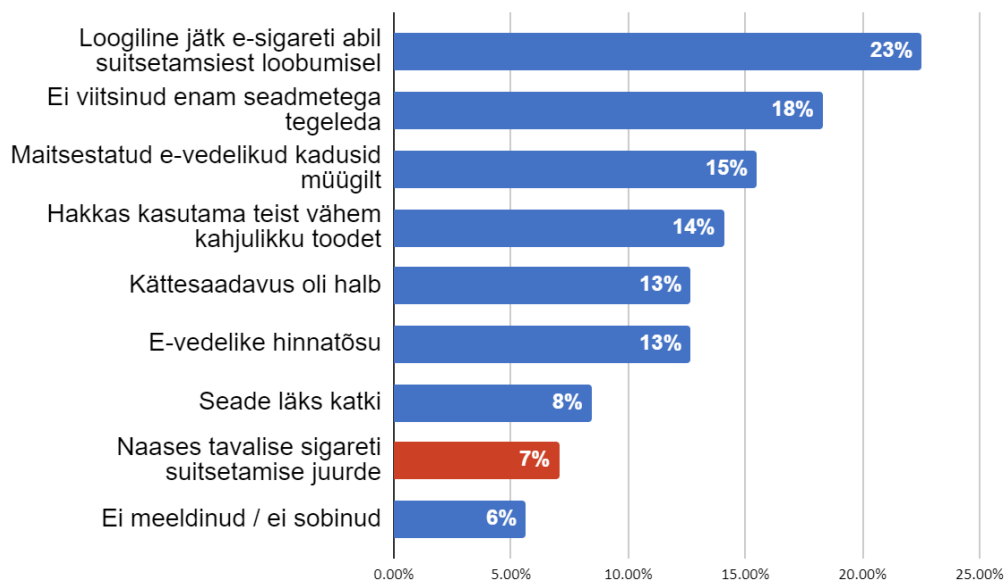
Endised e-sigareti kasutajad kasutamise aja järgi

Miks loobusid e-sigareti kasutamisest?

Neilt, kes olid varem regulaarselt e-sigaretti kasutanud, uuriti, miks nad loobusid e-sigareti kasutamisest. Kõige enam toodi välja, et e-sigaretist loobumine oli loogiline jätk e-sigareti abil suitsetamisest loobumisele. Samuti oli neid, kes ei viitsinud enam seadmetega tegeleda või nende seade läks katki. E-sigaretist loobumise põhjustena nimetati ka seda, et nende kättesaadavus on halb, maitsestatud e-vedelikud kadusid ning hind tõusis. Oli ka neid, kes võtsid kasutusele mõne teise vähem kahjuliku toote. Mitmed tõid välja, et kuna tavaliste sigarettide kättesaadavus on parem, siis naasid nad suitsetamise juurde.

Miks loobus e-sigareti kasutamisest?

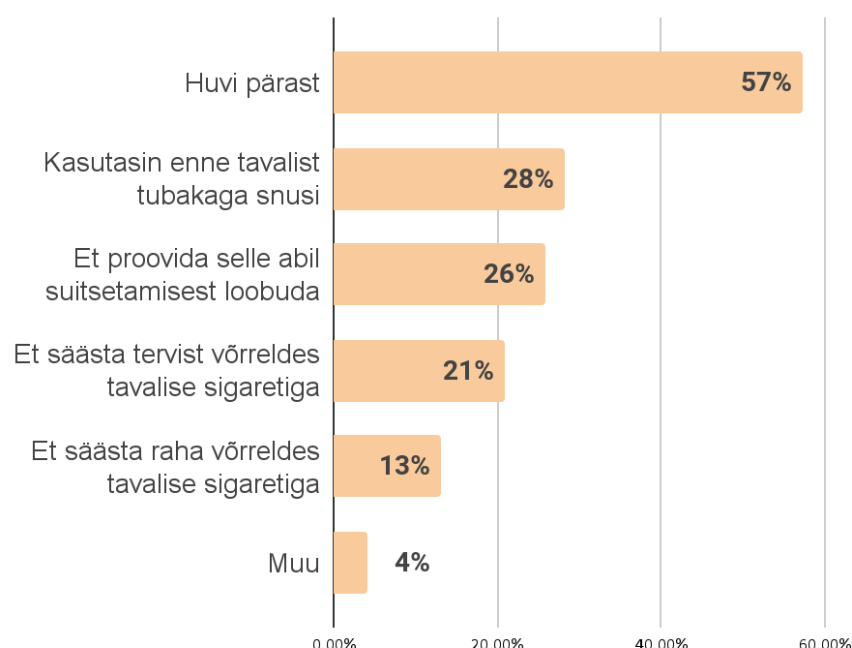
TUBAKAVABA SNUSI KASUTAMINE

Kogemus tubakavaba snusi kasutamisega

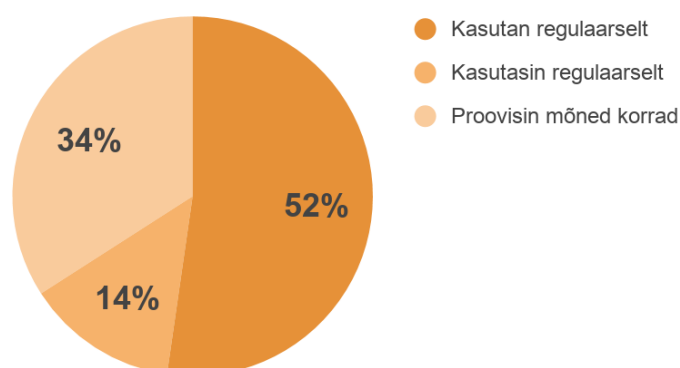
Uuringus osalenutest 36%-l oli kogemus tubakavaba snusi kasutamisega. Neist 76% olid mehed ja 24% naised. Tubakavaba snusi kasutamiskogemusega inimesed jagunesid vanuserühmadesse järgmiselt: 38% 18-21-aastased, 39% 22-30-aastased, 16% 31-40-aastased, 5% 41-50-aastased, alla 1% oli 51-60-aastased ning 0,5% olid 61-aastased või vanemad.

Tubakavaba snusi kasutanutelt uuriti, mis põhjusel nad esimesel korral toodet proovisid. 57% vastas, et huvi pärast. Sealjuures 40% jaoks oli see ainuke põhjus. 28% märkis, et neid ajendas esmakordselt tubakavaba snusi proovima see, et nad olid tavalise snusi kasutajad. 26% proovisid tubakavaba snusi eesmärgiga katsetada, kas selle abil võiks neil õnnestuda suitsetamisest loobuda. 21% põhjendas esmakordselt tubakavaba snusi proovimist eesmärgiga säästa tervist, võrreldes tavalise sigareti suitsetamisega ning 13% eesmärgiga säästa raha, võrreldes tavalise sigareti suitsetamisega.

Mis põhjusel proovisid esimest korda tubakavaba snusi?

Tubakavaba snusi kasutamise kogemus

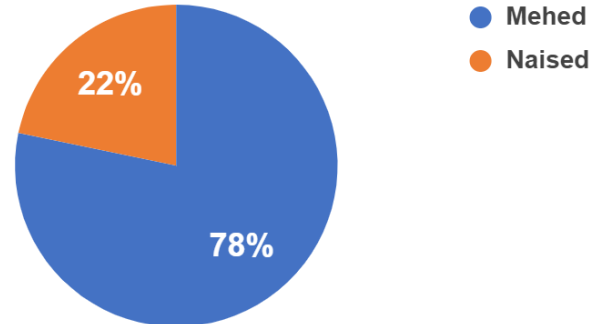
Tubakavaba snusi kasutanutest 52% kasutavad seda regulaarselt. 14% kasutasid regulaarselt ning 34% proovisid mõned korrad.

Regulaarsed tubakavaba snusi kasutajad

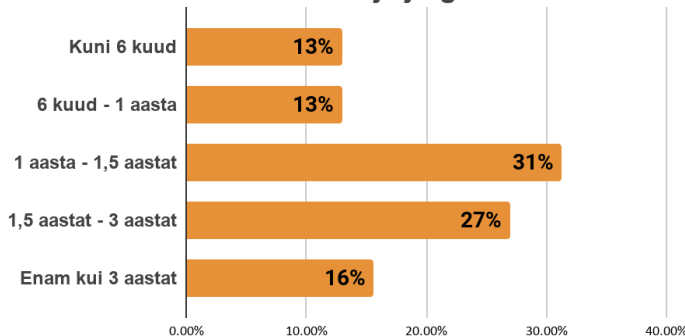
Tubakavaba snusi regulaarsetest kasutajatest 78% moodustavad mehed ja 22% naised. 40% regulaarsetest tubakavaba snusi kasutajatest olid vanuses 18-21 ja 38% olid vanuses 22-30. Regulaarsete kasutajate seas oli 16% neid, kes olid vanuses 31-40 ning 6% oli vanuses 41-50.

Kõige suurema osa moodustasid tubakava snusi regulaarsed kasutajad, kes elavad Tallinnas (31%), neile järgnesid Harjumaal (välja arvatud Tallinnas) (21%), Tartu linnas (12%) ja Tartumaal (välja arvatud Tartus) (10%) elavad regulaarsed tubakavaba snusi kasutajad. Ülejäänud maakondades elavad regulaarsed tubakavaba snusi kasutajad moodustavad kokku 26% kõigist tubakavaba snusi kasutajatest.

Tubakavaba snusi regulaarsete kasutajate sooline jaotus

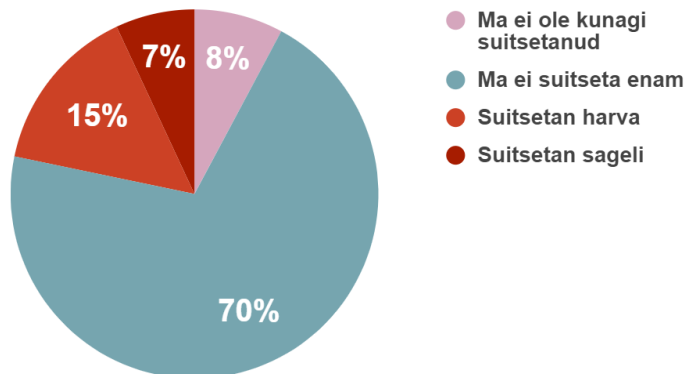
Regulaarsed tubakavaba snusi kasutajad kasutamise aja järgi

Regulaarsetest kasutajatest 31% on kasutanud tubakavaba snusi 1-1,5 aastat, 13% alla 6 kuu ning 13% 6 kuud kuni 1 aasta. 27% märkis, et nad on kasutanud tubakavaba snusi 1,5-3 aastat ning 16% enam kui 3 aastat. Seejuures tuleb arvestada, et tubakavaba snus on Eestis müügil olnud alates juulist 2019. Seega kasutajad, kes märkisid, et nad on kasutanud tubakavaba snusi enam kui poolteist aastat, võisid tooteid soetada väljastpoolt Eestit või lugeda kasutamise hulka ka tavalise snusi kasutamise.

Tubakavaba snusi kasutajatest 70% ei suitseta enam. 15% märkis, et nad suitsetavad harva ning 7% ütles, et lisaks tubakavaba snusi kasutamisele nad ka suitsetavad sageli. 8% tubakavaba snusi kasutajatest ütles, et nad ei ole kunagi suitsetanud.

Tubakavaba snusi kasutajad suitsetamise kogemuse järgi

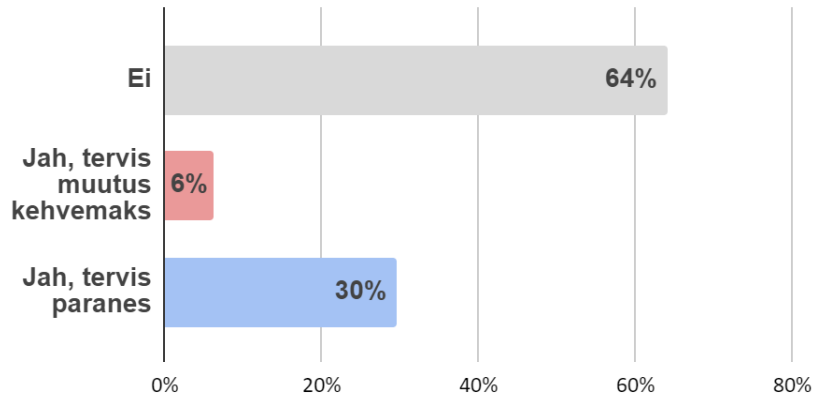
Tubakavaba snusi mõju tervisele

Praegustelt ja endistelt tubakavaba snusi kasutajatelt uuriti, kas nad märkasid muutusi oma tervises pärast tubakavaba snusi kasutusele võtmist. 64% ütlesid, et nad ei märganud muutusi, 6% leidis, et nende tervis muutus kehvemaks ning 30% hindas, et nende tervis paranes.

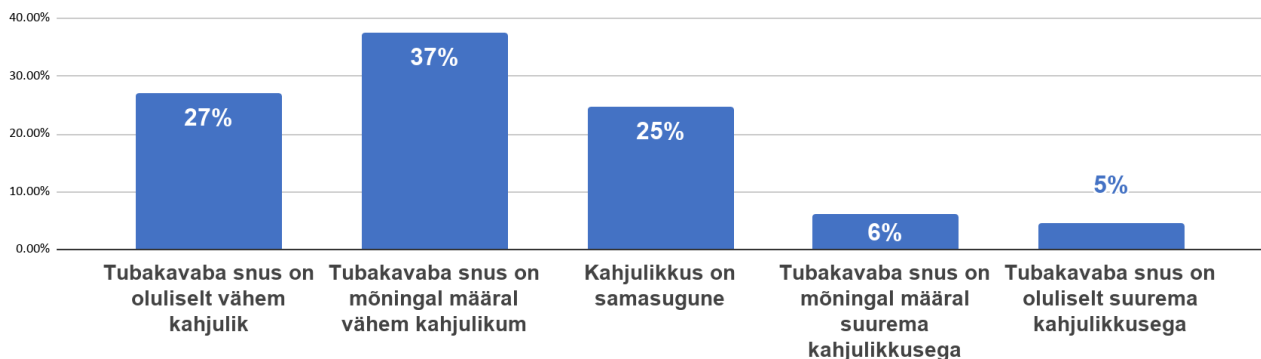
Need 6%, kes leidsid, et tervis muutus kehvemaks, tõid välja, et tubakavaba snusi kasutamisega kaasnes vererõhu tõus ja kerge ärevus. Samas oli ka neid, kelle sõnul tekitas tubakavaba snusi kasutamine uimasust. Mainiti ka seda, et suuhügieen kannatas.

Need 30%, kes leidsid, et tervis paranes pärast tubakavaba snusi kasutuselevõtmist, tõid esile, et võrreldes suitsetamise perioodiga paranes hingamine ning suitsetajale iseloomulik köha vähenes või kadus. Samuti toodi välja, et jõudu ja energiat oli rohkem ning taastusid lõhna- ja maitsemeeled. Lisaks toodi välja, et võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamisega paranes suuhügieen.

Kas märkasid pärast tubakavaba snusi kasutusele võtmist muutusi oma tervises?

Uuringus osalenute hinnang tubakavaba snusi mõjust tervisele võrreldes tavaliste sigarettidega?

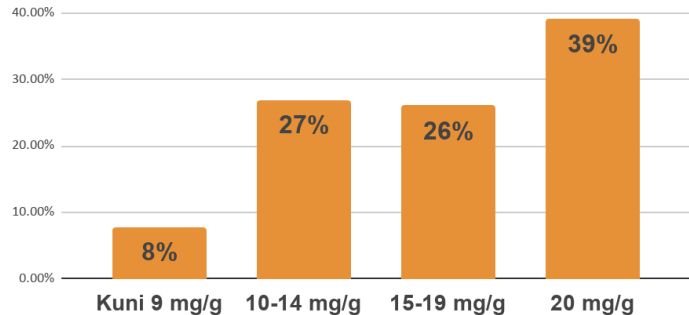
Kõigil uuringus osalenutelt küsiti arvamust tubakavaba snusi ja tavalise sigareti kahjulikkuse kohta. 37% leidis, et tubakavaba snusi kasutamine on mõningal määral vähem kahjulikum võrreldes tavalise sigareti suitsetamisega. 27% leidis, et tubakavaba snusi kasutamine on oluliselt vähem kahjulik võrreldes sigareti suitsetamisega. 25% leidis, et mõlema tegevuse kahjulikkus on ühesugune. 6% leidis, et võrreldes sigareti suitsetamisega on tubakavaba snusi kasutamine mõningal määral suurema kahjulikkusega ning 5% arvates oluliselt suurema kahjulikkusega.

Tubakavaba snusi padjakesed

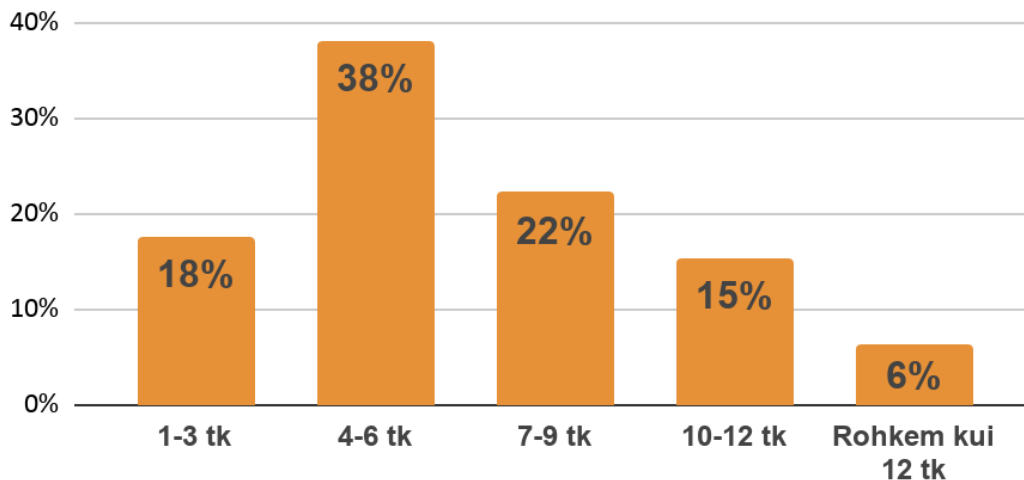
39% kasutajatest kasutab tubakavaba snusi, milles on 20 mg/g nikotiini. 27% märkis, et nende poolt kasutatavas tubakavabas snusis on 10-14 mg/g nikotiini, 26%-l kasutajatel 15-19 mg/g. 8% kasutab tubakavaba snusi, milles on kuni 10 mg/g nikotiini. Uuringus osalenute kasutatava tubakavaba snusi nikotiinisaldus ei ületanud 20 mg/g.

Uuringus küsiti kasutajatelt, kuidas on nende tarbitava tubakavaba snusi nikotiini sisaldus muutunud. 57% on kasutanud samasuguse nikotiinisaldusega tubakavaba snusi. 25% vastanutest ütles, et nemad on kasutusele võtnud suurema nikotiinisaldusega tubakavaba snusi ning 17% on hakanud kasutama väiksema nikotiinisaldusega tubakavaba snusi.

Kui suure nikotiinisaldusega tubakavaba snusi tarbid (mg/g)?

Mitu tubakavaba snusi padjakest keskmiselt päevas tarbid?

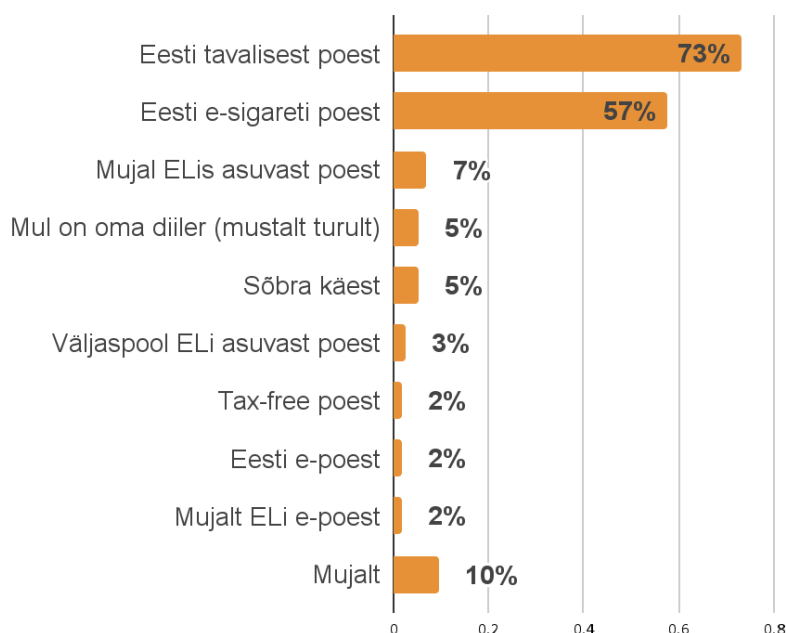

Tubakavaba snusi kasutajatest pooled tarbivad päevas keskmiselt kuni 6 tubakavaba snusi padjakest. 38% kasutab keskmiselt päevas 4-6 tubakavaba snusi padjakest, 22% 7-9 padjakest, 18% 1-3 padjakest ning 15% 10-12 padjakest. 6% kasutab päevas ära keskmiselt üle 12 padjakese. Suurimaks päeva keskmiseks kasutamise mahuks märgiti 20 padjakest.

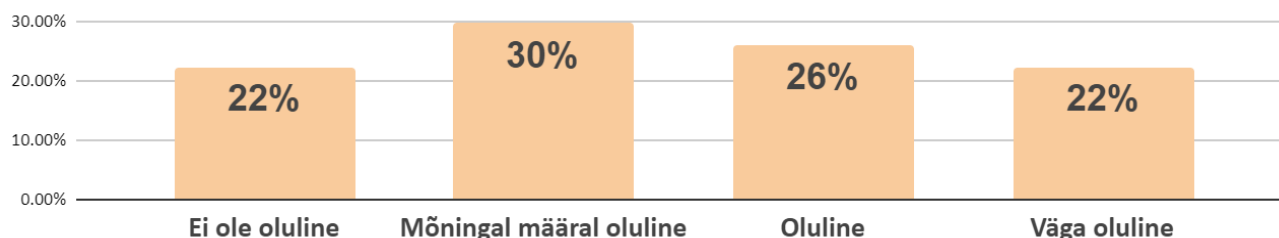
Regulaarsetest kasutajatest on tubakavaba snusi 73% ostnud tavalistest kauplustest ja 57% e-sigareti poodidest. 7% on tubakavaba snusi soetanud väljastpoolt Eestit, 5% mustalt turult ja 5% sõbra käest. Muude vastuste all märkis 6%, et nad on tubakavaba snusi ostnud tubakavaba snusi müügile spetsialiseerunud kauplustest.

Tubakavaba snusi kasutamise kogemusega vastajatelt uuriti, kui oluline on nende jaoks maitsete olemasolu. 30% vastas, et maitsete olemasolu tubakavabas snusis on nende jaoks mõningal määral oluline, 26% leidis, et see on nende jaoks oluline. 22% jaoks on maitsete olemasolu tubakavabas snusis väga oluline, sama palju oli ka neid, kelle jaoks maitsete olemasolu ei ole oluline.

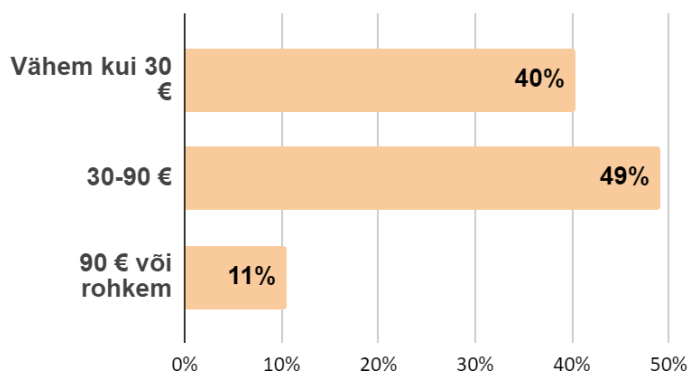
Kust hangid tubakavaba snusi?

Kui oluline on tubakavabas snusis maitsete olemasolu?

Kui suure summa eest tarbid tubakavaba snusi keskmiselt ühes kuus?

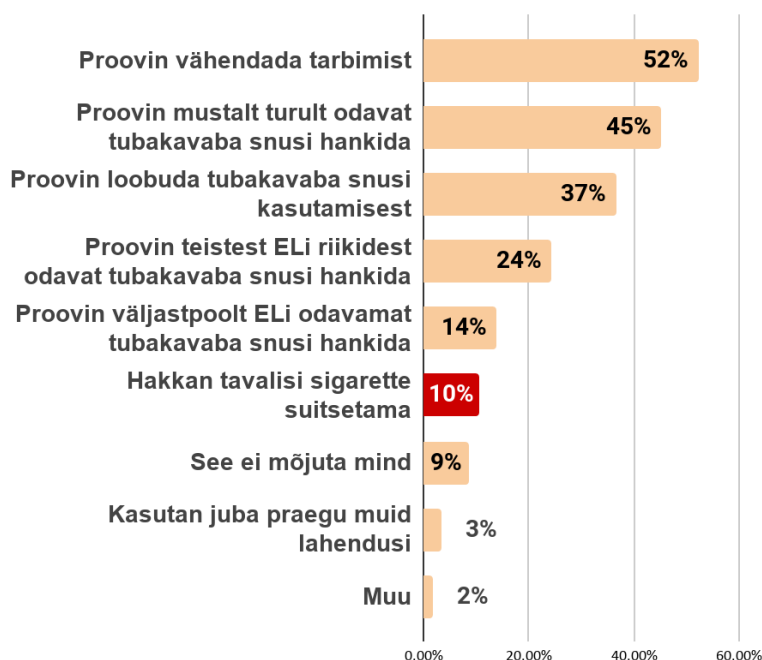
49% kasutajatest soetab ühes kuus keskmiselt 30-90 euro eest tubakavaba snusi. Kasutajatest 40% kulutab kuus alla 30 euro ning 11% enam kui 90 eurot.

34% kasutajate jaoks on tubakavabale snusile kuluva summa suurus väga oluline. 31% jaoks on see mõningal määral oluline, 30% jaoks oluline. 5% vastas, et nende jaoks ei ole tubakavabale snusile kuluva summa suurus oluline.

Võimaliku hinnamuutuse mõju

Kasutajatelt küsiti, mida nad teeksid, kui tubakavaba snusi hind kasvaks märgatavalt. Võimalik oli valida mitu valikuvarianti ja soovi korral lisada juurde täiendavad vastused. 52% arvas, et nad proovivad vähendada tarbimist, 45% prooviks leida odavamat tubakavaba snusi mustalt turult. 37% vastas, et nad prooviksid märgatava hinnatõusu korral tubakavabast snusist loobuda. 24% prooviks endale soetada odavamat tubakavaba snusi teistest ELi riikidest ning 14% väljastpoolt ELi. 10% vastas, et hakkavad sellisel juhul suitsetama tavalisi sigarette. 9% ütles, et neid hinnatõus ei mõjutaks, seejuures 3% ütles, et kasutavad juba praegu muid lahendusi ja poes müüdava tubakavaba snusi hinnatõus neid ei mõjuta.

Kui tubakavaba snusi hind kasvab märgatavalt,

Kasutajatelt uuriti ka seda, kuidas nad käituksid, kui tubakavaba snusi hind peaks märgatavalt langema. 65% vastajatest arvas, et see ei mõjutaks neid, 23% loobuks tubakavaba snusi ostmisest mustalt turult ning 22% loobuks tubakavaba snusi toomisest teistest riikidest. 7% märkis, et nad võivad taolises olukorras suurendada tarbimist.

Loobumine tubakavabast snusist

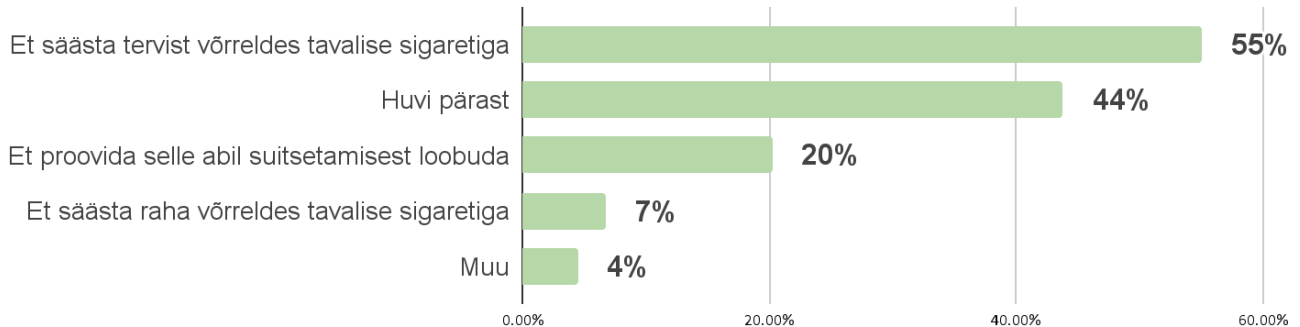
Neilt, kes olid varem regulaarselt tubakavaba snusi kasutanud, uuriti, miks nad loobusid selle kasutamisest. Osad loobusid tubakavabast snusist, sest ei soovinud enam taolisi tooteid tarbida. Mõned vastasid, et tubakavaba snus ei sobinud neile ja nad jätkasid e-sigareti kasutamisega. Osa loobus tubakavabast snusist, sest märkasid selle kasutamise järel negatiivseid mõjusid tervisele.

KUUMUTATAVA TUBAKA KASUTAMINE

Kogemused kuumutatava tubaka kasutamisega

Küsitluses osalenutest 15% oli kogemus kuumutatava tubaka toodete kasutamisega. Neist 54% olid mehed ja 46% naised. Kuumutatava tubaka kasutamiskogemusega inimestes olid 39% vanuses 31-40 eluaastat, 24% vanuses 22-30, 20% vanuses 41-50, 9% vanuses 51-60 ja 8% vanuses 18-21.

Mis põhjusel proovisid esimest korda kuumutatavat tubakat?

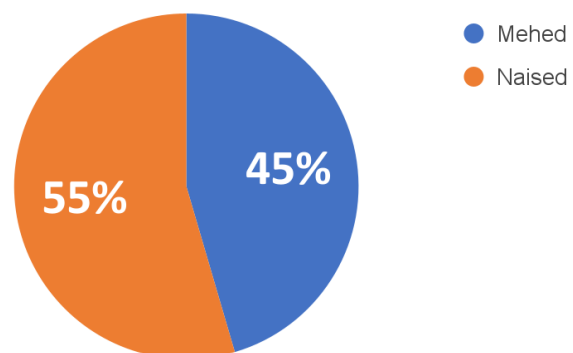
Kuumutatud tubaka kasutamisega kokku puutunutelt uuriti, mis põhjusel nad seda esimesel korral proovisid. 55% proovis kuumutatavat tubakat esimesel korral soovist säästa tervist võrreldes tavalise sigareti suitsetamisega, 44% nimetasid esmakordse proovimise ajendina huvi, 20% soovis proovida kuumutatava tubaka toote abil suitsetamisest loobuda. 7% märkis põhjusena ka soovi säästa raha võrreldes tavalise suitsetamisega. Muu põhjusena nimetati soov hoiduda tavalise sigareti suitsetamisele omasest haisust.

Neist, kellel oli kogemus kuumutatava tubaka kasutamisega oli 61% regulaarsed kasutajad. 6% kasutasid toodet mõnda aega regulaarselt ning 34% proovisid vaid mõned korrad.

Regulaarsed kuumutatava tubaka kasutajad

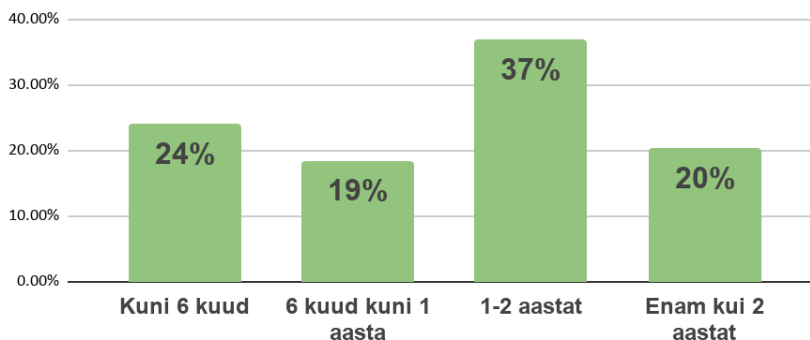
Regulaarsete kuumutatava tubaka kasutajate seas on 55% naised ja 45% mehed. Kõige enam on kuumutatava tubaka kasutajate seas inimesi vanuses 31-40, moodustades 42% kasutajatest. Nendele järgnevad 27%-ga inimesed vanuses 41-50 ning 16%-ga inimesed vanuses 22-30. Kõige vähem on regulaarse kuumutatava tubaka kasutajate hulgas inimesi vanuses 18-21 (5%) ja vanuses 51-60 (9%).

Kuumutatava tubaka regulaarsed kasutajad

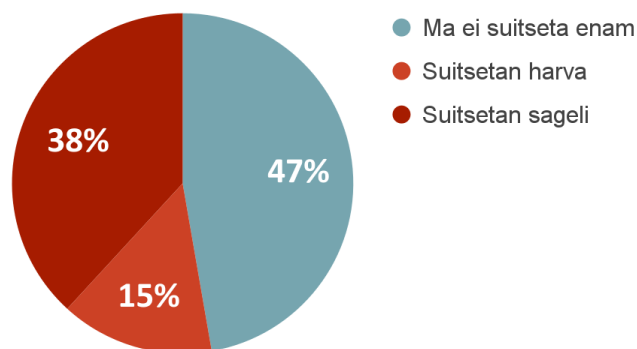

Regulaarsetest kuumutatava tubaka kasutajate seas oli kõige enam (37%) neid, kes oli kuumutatavat tubakat kasutanud 1-2 aastat. 24% märkis, et nemad on kuumutatava tubakat kasutanud 1-6 kuud. 20% regulaarsetest kuumutatava tubaka kasutajatest on seda kasutanud juba enam kui kaks aastat. 19% on kasutanud kuumutatavat tubakat kuus kuud kuni aasta.

Kui kaua oled kasutanud kuumutatavat tubakat?

Kuumutatava tubaka kasutajad suitsetamise

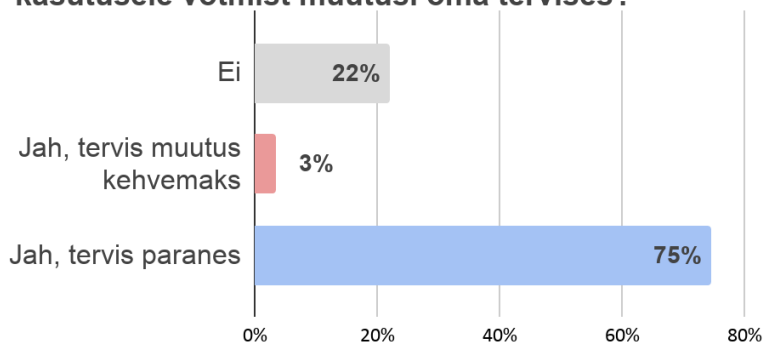
Kuumutatava tubaka kasutajatelt küsiti, milline on nende kogemust suitsetamisega ning 47% ütles, et nad enam ei suitseta. 15% märkis, et lisaks kuumutatava tubaka kasutamisele nad ka aeg-ajalt suitsetavad tavalisi sigarette. 38% ütles, et nad ka suitsetavad sageli.

Kuumutatava tubaka kasutajatest seas ei leidunud neid, kes ei oleks varem suitsetanud.

Kuumutatava tubaka kasutamise mõju tervisele

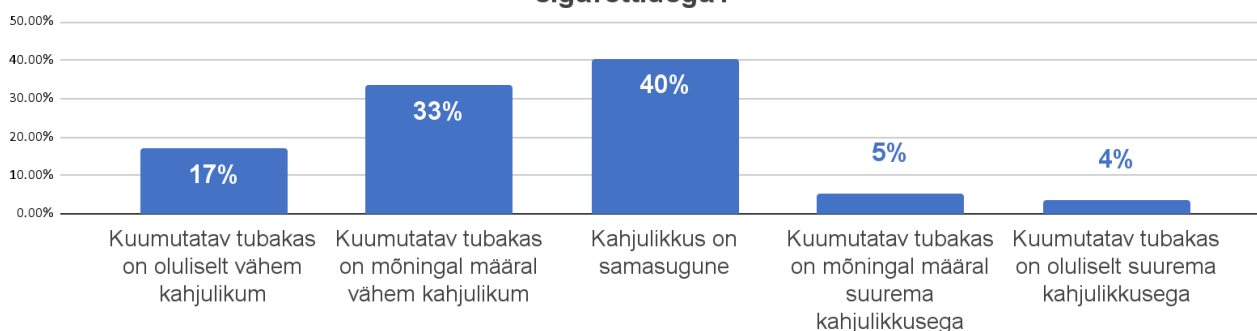
Praegustelt ja endistelt regulaarsetelt tarbijatelt uuriti, kas nad märkasid kuumutatava tubaka tarbima hakkamise järel muutusi oma tervises. 22% ei märganud oma tervises muutusi pärast kuumutatava tubaka kasutuselevõttu. 3% leidis, et nende tervis muutus kehvemaks. 75% kasutajatest ütles, et pärast kuumutatava tubaka kasutusele võtmist nende tervis paranes.

Kas märkasid pärast kuumutatava tubaka kasutusele võtmist muutusi oma tervises?

Kõigilt uuringus osalenutelt küsiti, kuidas nad hindavad kuumutatava tubaka kasutamise mõju tervisele võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamisega. Kõigist uuringus osalenutest 40% leidsid, et kahjulikkus on samasugune. 33% leidis, et kuumutatav tubakas on mõningal määral vähem kahjulik kui tavalised sigarettid ning 17% märkis, et kuumutatava tubaka kasutamine on oluliselt vähem kahjulik kui tavaliste sigarettide suitsetamine. 5% hindas, et kuumutatav tubakas on mõningal määral kahjulikum kui tavalised sigarettid ning 4% arvas, et kuumutatav tubakas on oluliselt kahjulikum kui tavalised sigarettid.

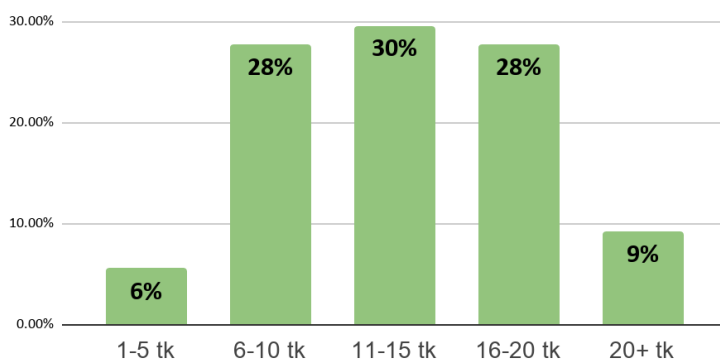
Uuringus osalenute hinnang kuumutatava tubaka mõjust tervisele võrreldes tavaliste sigarettidega?

Samal ajal leidis 55% kuumutatava tubaka kasutamise kogemust omanutest, et tegemist on oluliselt vähem kahjulikuma tegevusega kui tavaliste sigarettide suitsetamine. 36% märkis, et tegemist on mõningal määral vähem kahjulikuma tegevusega ning 6% arvates on kahjulikkus samasugune. 2% leidis, et kuumutatav tubakas on oluliselt suurema kahjulikkusega ning 1% mõningal määral suurema kahjulikkusega kui tavalised sigarettid.

Kuumutatava tubaka tarbimine

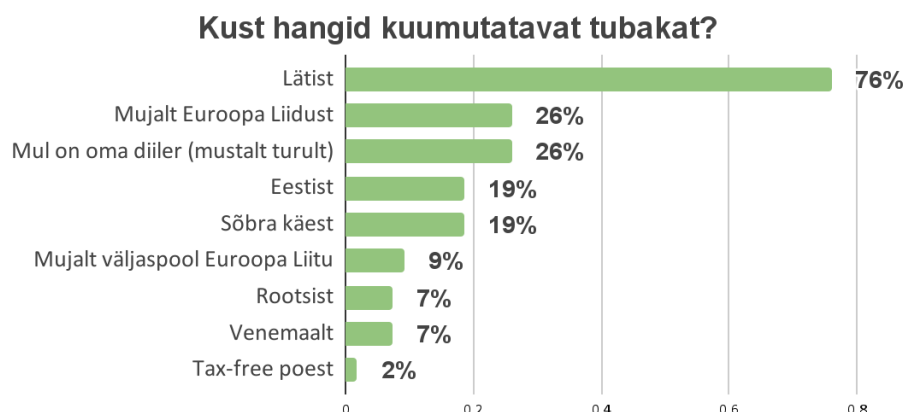
Mitu kuumutatavat tubaka pulka keskmiselt päevas tarbid?

Regulaarselt kuumutatava tubaka tooteid kasutavatelt vastanutelt küsiti, mitu kuumutatava tubaka pulka nad päevas keskmiselt tarbivad. **Pooled kasutajatest tarbivad kuni 15 kuumutatava tubaka pulka päevas.** 30% vastanutest tarbis päevas 11-15 kuumutatava tubaka pulka. Võrdselt 28% oli nii neid, kes tarbisid päevas 6-10 kuumutatava tubaka pulka, kui ka neid, kelle päevane tarbimine oli 16-20 kuumutatava tubaka pulka. 9% tarbis enam kui 20 ning 6% 1-5 kuumutatava tubaka pulka päevas.

Kuumutatava tubaka soetamine

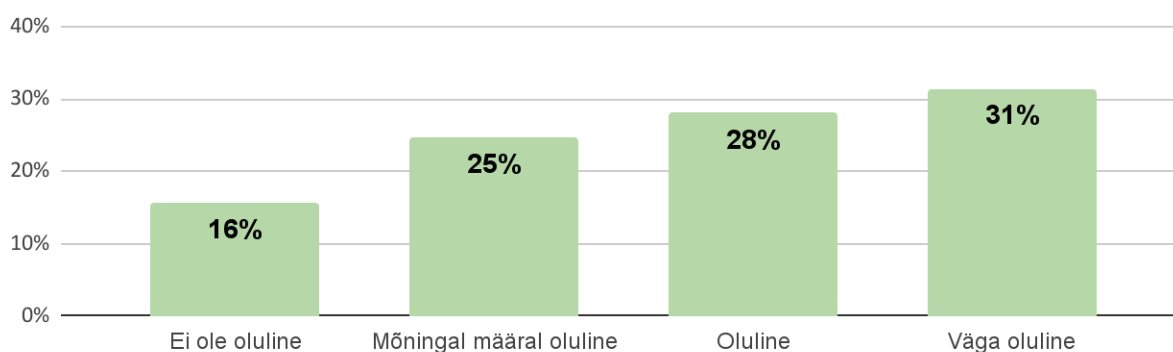
Kuumutatava tubaka regulaarsetelt tarbijatelt uuriti, kust nad kuumutatava tubaka tooteid ostavad. Uuringu alustamise ajal kuumutatava tubaka tooteid Eestis müügil ei olnud ning polnud ka teada, kas ja millal need võiks turule tulla. Seetõttu ei olnud valikvastustes Eesti müügikohti. Siiski oli võimalik taolised kohad lisada ise täiendavate vastusevariantidena. Esimesed kuumutatava tubaka tooted jõudsid Eestis müügile detsembri keskpaigas, mistõttu ilmus ka uuringus osalejate vastustesse, et nad on soetanud neid tooteid Eestist.

Regulaarsetest kuumutatava tubaka tarbijatest 76% on tooteid ostnud Lätist, 7% Rootsist, 26% mujalt Euroopa Liidust ning 7% Venemaalt. 26% on tooteid ostnud mustalt turult ning 19% sõbra käest. Uuringu läbiviimise ajal jõudsid kuumutatava tubaka tooted Eestis müügile ja kohapealt soetamise kogemus oli uuringu lõppedes 19% regulaarsetest kuumutatava tubaka kasutajatest.

Kuumutatava tubaka toodete kasutamisega kokku puutunud inimestelt uuriti, kui oluline on nende jaoks maitsete olemasolu kuumutatava tubaka toodetes. 31% jaoks oli maitsete olemasolu väga oluline, 28% jaoks oluline ning 25% mõningal määral oluline. 16% jaoks ei olnud maitsete olemasolu kuumutatava tubaka toodetes oluline.

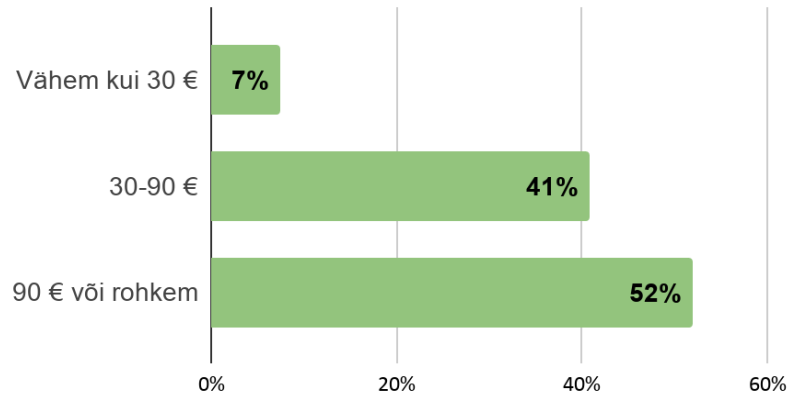
Kui oluline on kuumutatavas tubakas maitsete olemasolu?

52% kasutajatest ostab ühes kuus kuumutatavat tubakat enam kui 90 euro eest. 41% kasutajate kulutused jäävad 30-90 euro juurde ning 7% ütles, et nemad tarbivad keskmiselt ühes kuus kuumutatavat tubakat vähem kui 30 euro eest.

Kuumutatavale tubakale kuluva summa suurus on väga oluline 30% kasutajatest ja 31% jaoks oluline. Ühes kuus kuumutatavale tubakale kuluva summa suurus oli mõningal määral oluline 28% regulaarsete kasutajate jaoks ning 11% jaoks ei olnud see oluline.

Kui suure summa eest tarbid ühes kuus kuumutatavat tubakat?

Loobumine kuumutatavast tubakast

Neilt, kes olid varasemalt regulaarselt kuumutatava tubaka tooteid kasutanud, küsiti, miks nad loobusid? Põhjustena toodi välja rasedaks jäämine või teise vähem kahjuliku toote kasutuselevõtmine.